

III этап Всеукраинской ученической олимпиады по физике
2012/2013 учебного года
Харьковская область
9 класс
(каждая задача – 5 баллов)

1. В U-образной трубке, заполненной жидкостью плотности ρ , оба конца закрыты поршнями площади сечения S_1 и S_2 , с массами M_1 и M_2 . Насколько изменится уровень воды с обоих концов, если на первый поршень положить груз массы m ?
2. На однородный стержень, оба конца которого заземлены, падает пучок электронов, причём в единицу времени на единицу длины стержня попадает постоянное число электронов. Найдите разность потенциалов между серединой стержня и его концом, если сопротивление стержня равно R , а полный ток заземления равен I .
3. Два резистора соединены последовательно и подключены к источнику постоянного напряжения 12 В. Если вольтметр подключить параллельно первому резистору, он покажет 6 В, если параллельно второму — 4 В. Каковы напряжения на резисторах в отсутствие вольтметра?
4. В воду при температуре 0°C бросили полую алюминиевую конструкцию со средней плотностью 1050 кг/м^3 . До какой температуры нужно было её предварительно охладить, чтобы она всплыла за счёт намерзшего льда? Теплоёмкость алюминия $900 \text{ Дж/(кг} \cdot ^\circ\text{C)}$, удельная теплота плавления льда 336 кДж/кг , его плотность 900 кг/м^3 .
5. Наблюдатель измеряет скорость объекта по зависимости угла от времени прихода светового сигнала с соответствующего направления. Источник, на большом расстоянии от наблюдателя, которое известно, движется со скоростью $v < c$ под углом θ к лучу зрения. Скорость света c конечна. Какова кажущаяся (измеряемая наблюдателем) скорость источника перпендикулярно лучу зрения и может ли она быть больше c ?

III етап Всеукраїнської учнівської олімпіади з фізики
2012/2013 навчального року
Харківська область
9 клас
(кожна задача – 5 балів)

1. В U-подібній трубці, заповненій рідиною густини ρ , обидва кінці закриті поршнями площі перерізу S_1 і S_2 , з масами M_1 та M_2 . Наскільки зміниться рівень води з обох кінців, якщо на перший поршень покласти вантаж маси m ?
2. На однорідний стрижень, обидва кінці якого заземлені, падає пучок електронів, причому в одиницю часу на одиницю довжини стрижня потрапляє постійна кількість електронів. Знайдіть різницю потенціалів між серединою стрижня і його кінцем, якщо опір стрижня дорівнює R , а повний струм заземлення дорівнює I .
3. Два резистора з'єднані послідовно і підключені до джерела постійної напруги 12 В. Якщо вольтметр підключити паралельно першому резистору, він покаже 6 В, якщо паралельно другому - 4 В. Які напруги на резисторах у відсутності вольтметра?
4. У воду при температурі 0°C кинули порожню алюмінієву конструкцію з середньою густиною 1050 кг/м^3 . До якої температури потрібно було її попередньо охолодити, щоб вона сплила за рахунок льоду що намерзнув? Теплоємність алюмінію $900 \text{ Дж/(кг} \cdot ^\circ\text{C)}$, питома теплота плавлення льоду 336 кДж/кг , його густина 900 кг/м^3 .
5. Спостерігач вимірює швидкість об'єкта по залежності кута від часу приходу світлового сигналу з відповідного напрямку. Джерело, на великій відстані від спостерігача, що є відомою, рухається зі швидкістю $v < c$ під кутом θ до променя зору. Швидкість світла c скінченна. Якою є швидкість джерела перпендикулярно променю зору, що вимірює спостерігач, і чи може вона бути більше c ?